

*Пасик Л. А., канд. філол. наук,
доцент кафедри німецької філології,
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Об’єктивація концепту CORONAVIRUS у німецькому Інтернет-дискурсі

Розвиток антропоцентричної лінгвістики спричинив зацікавленість мовознавців до концептуальної картини світу, що відображається у мовних знаках культури. Концепт **CORONAVIRUS** привертає увагу лінгвістів завдяки багатомірності та поліаспектності своєї природи.

Мета даної розвідки полягає у виявленні засобів актуалізації змістового наповнення концепту **CORONAVIRUS** у німецькому Інтернет-дискурсі.

Об’єктом дослідження слугують мовні засоби об’єктивації концепту **CORONAVIRUS** у німецькому Інтернет-дискурсі, **предметом** – інформативність вилучених мовних одиниць щодо характерних ознак концепту.

Існує багато трактувань поняття “концепт”. О. С. Кубрякова розглядає концепт як лінгвокогнітивне явище і стверджує, що це одиниця “ментальних або психічних ресурсів свідомості чи тієї інформаційної структури, яка відображає знання і досвід людини; оперативна змістова одиниця пам’яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку (*lingua mentalis*), усієї картини світу, відображеної у людській психіці” [2, 90–93].

У А. Вежбицької “концепт – це об’єкт зі світу “Ідеальне”, який має і відображає певні культурно зумовлені уявлення людини про світ “Дійсність”” [1, 122]. Тобто концепти – це інструмент пізнання світу, а описати їх необхідно засобами мови у вигляді певних пояснювальних конструкцій. Такий підхід до вивчення концептів можна назвати логіко-понятійним.

На думку М. В. Пименової концепт – це все, що людина знає, вважає, уявляє про об’єкти зовнішнього та внутрішнього світу; уявлення про його певний фрагмент. Для формування такого уявлення необхідні загальнонаціональні ознаки, які доповнюються ознаками індивідуального досвіду та особистої уяви [4, 60].

Підсумувавши точки зору різних дослідників, вважаємо, що концепт – це багатовимірне смислове динамічне утворення, у якому виділяють ціннісний, понятійний та асоціативно-образний складники, для вираження якого необхідна уся сукупність мовних та позамовних засобів, що прямо чи опосередковано ілюструють, уточнюють чи розвивають його зміст [3, 124–128].

Для виявлення засобів актуалізації змістового наповнення концепту **CORONAVIRUS** розглянемо спочатку значення лексеми-ідентифікатора.

За німецьким тлумачним словником під редакцією Дудена іменник *Coronavirus* має на сьогоднішній день кілька тлумачень:

1. *Virustyp, der Wirbeltiere infiziert und beim Menschen Erkältungskrankheiten auslöst* [5].

У корпусі німецької мови DWDS.DE наведено такі визначення: 1.[fachsprachlich] *Vertreter einer Familie verwandter Viren (Coronaviridae), die unterschiedlich schwere Infektionen der Atemwege verursachen*; 2. [gemeinsprachlich] *SARS-CoV-2 (schweres akutes Atemwegssyndrom Coronavirus ist eine Unterart des Coronavirus (1), die in den Jahren 2019 und 2020 die Atemwegserkrankung COVID-19 ausgelöst hat)*[6].

На основі аналізу емпіричного матеріалу виокремлено такі лексичні засоби вираження концепту CORONAVIRUS у німецькому Інтернет-дискурсі:

Синонімом слова *Coronavirus* часто є слово *Corona*, рідше скорочення *SARS-CoV-2*:

(1) *Griechenland und Mallorca hoffen trotz Corona auf Touristen [7]?*

Лексема *Corona* зустрічається у багатьох:

a) композитах: *coronafrei, Coronabond, Coronademo, Coronaferien, Coronaradweg, coronaviral*, наприклад:

(2) *Der antarktische Kontinent war bislang als einziger noch coronafrei [7].*

b) копулятивних композитах: *Corona-Maskenaffäre, Corona-Krise, Corona-Beschränkungen, Corona-Schnelltest, Corona-Patient, Corona-Impfdose, Corona-Pandemie, Corona-Mutant, Corona-Auflagen, Corona-Pleitewelle, Corona-Maßnahmen, Corona-Lockerungen, Corona-Strategiewechsel, Corona-Infektionszahlen, Corona-Helden, Corona-Zeiten, Corona-Impfpass*, наприклад:

(3) *Ist das Ende der Corona-Pandemie in Sicht? [7].*

(4) *Billiger und einfacher zu lagern – der Corona-Impfstoff von AstraZeneca galt als Hoffnungsträger [7].*

Лексема *Corona(virus)* сполучається з багатьма дієсловами, які називають і дії над вірусом, і дії вірусу: *Corona überwinden, auf Corona testen, Corona kommt, Coronavirus breitet sich aus, Corona behandeln, Corona bewältigen, mit Corona anstecken, sich mit Coronavirus infizieren*:

(5) *Aber wie wahrscheinlich ist es, sich draußen mit dem Coronavirus zu infizieren [7]?*

Отже, досліджуваний нами концепт CORONAVIRUS актуалізується у німецькому Інтернет-дискурсі за допомогою лексичних засобів різної частиномовної приналежності: композити (найпоширеніша група), дієслова тощо.

Список використаної літератури

1. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов. Москва: Языки славян. культуры, 2001. 288 с.

2. Краткий словарь когнитивных терминов / сост. : Е. С. Кубрякова, В. З. Демьянков, Ю. Г. Панкрац, Л. Г. Лузина ; под общ. ред. Е. С. Кубряковой. Москва: Изд-во МГУ, 1997. 245 с.

3. Пасик Л. Концепт як об'єкт дослідження когнітивної лінгвістики. *Актуальні питання іноземної філології* : наук. журн. / [редкол. : І. П. Біскуб (голов. ред.) та ін.]. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. № 3. С. 124–128.

4. Пименова М. В., Кондратьева О. Н. Концептуальные исследования. Введение : учеб. пособие. Москва: ФЛИНТа ; Наука, 2011. 176 с.

5. Duden. URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Coronavirus> (besucht am 09. 03. 2021)

6. DWDS. URL: <https://www.dwds.de/wb/Coronavirus> (besucht am 09. 03. 2021)

7. Deutsche Welle. URL: <https://www.dw.com/search/de?searchNavigationId=9077&languageCode=de&origin=gN&item=corona> (besucht am 09. 03. 2021)